

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 7P/24/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6424202204
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Lukáč
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2024:6424202204.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom na pojednávaní konanom dňa XX.XX.XXXX sudcom JUDr. Petrom Lukáčom, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti A., a to maloletú B., nar. XX.XX.XXXX a maloletú C., nar. XX.XX.XXXX, obe trvale bytom D. XXX/XX, XXX XX D., aktuálne pobytom Centrum pre deti a rodiny Hriňová, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny C. E., pracovisko F. G. H., deti rodičov: matky: I. A., nar. XX.XX.XXXX, t.č. bytom bez domova a otca: neb. J. A., nar. XX.XX.XXXX, zomr. dňa XX.XX.XXXX, o návrhu na nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Okresný súd Žiar nad Hronom n a r i a d' u j e nad maloletými deťmi Goralovými, a to nad maloletou B., nar. XX.XX.XXXX a nad maloletou C., nar. XX.XX.XXXX, ústavnú starostlivosť, ktorá bude realizovaná Centrom pre deti a rodiny H., D. XXX, XXX XX H..

II. Matka maloletých detí, I. A., nar. XX.XX.XXXX je p o v i n á prispievať na výživu maloletých detí A., a to maloletej B., nar. XX.XX.XXXX a maloletej C., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona, na každé dieťa zvlášť, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozhodnutia, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Centra pre deti a rodiny H., D. XXX, XXX XX H..

odôvodnenie:

1. Úrad práce, SVaR C. E., pracovisko F. G. H. dňa XX.XX.XXXX podal na Okresný súd v Žiari nad Hronom návrh na nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi A., a to nad mal. B., nar. XX.XX.XXXX a mal. C., nar. XX.XX.XXXX. Návrh odôvodnil skutočnosťou, že nariadenie ústavnej starostlivosti nad oboma maloletými deťmi je výsostne v prospech maloletých detí, rozhodnutím Okresného súdu Žiar nad Hronom bolo nariadené nad oboma maloletými deťmi výchovné opatrenie, a to pobytovou formou v Centre pre deti a rodiny H., D. XXX, počas obdobia 6 mesiacov. Navrhovateľ v návrhu ďalej konštatoval, že maloleté deti boli umiestnené do Centra pre deti a rodiny Hriňová, v tomto zariadení sa nachádzajú počas obdobia dlhšieho ako 6 mesiacov, ktoré na základe výchovného opatrenia uplynulo dňom 26.08.2024. Navrhovateľ v návrhu ďalej konštatoval, že ďalší pobyt oboch maloletých detí je v prospech oboch maloletých detí, a to z dôvodu okolností, že obe maloleté deti sú na pobyt zvyknuté, upravilo sa správanie oboch maloletých detí voči svojmu okoliu, voči komunite, obe maloleté deti získavajú počas pobytu v centre návyky, ktoré využijú do budúcnosti. V neposlednej miere navštevujú 6, resp. 7. ročník Internátnej školy, ktoré ročníky za súčinnosti centra ukončili a týmto spôsobom sa pripravujú na svoje ďalšie zamestnanie, ktorá funkcia by v prípade ponechania oboch maloletých detí vo výchovnom prostredí matky bola jednoznačne ohrozená. Navrhovateľ v návrhu ďalej konštatoval, že matka maloletých detí nemá vytvorené žiadne podmienky pre výchovu maloletých a to ani materiálneho, ani psychického charakteru, matka maloletých detí je na pohybe, nemá trvalý pobyt. Podľa aktuálnych zistení žije so svojim novým druhom pod stanom, nemá žiaden príjem, ktorý by slúžil na zabezpečenie čo i len základných potrieb oboch maloletých detí. Otec maloletých detí umrel.

2. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom kolízneho opatrovníka, resp. zástupcu navrhovateľa, oboznámením sa s prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany a zistil nasledovný skutkový stav:

3. Maloleté deti, o ktoré v konaní ide sú narodené z manželstva I. A., nar. XX.XX.XXXX a K. A., nar. XX.XX.XXXX, zomrelého v roku XXXX. O výchovnom opatrení oboch maloletých detí bolo prvýkrát rozhodované v konaní Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 4P/81/2013, kde súd rozsudkom zo dňa 30.09.2013 nariadil nad maloletými deťmi dohľad, pričom dôvodom uloženia výchovného opatrenia bola nedostatočná starostlivosť zo strany matky o výchovu maloletých detí a páchanie počiatocnej trestnej činnosti zo strany maloletých detí, vrátane súrodencov oboch maloletých detí, o ktoré v konaní ide. Čo sa týka oboch maloletých detí, následne rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom, sp. zn. 7P/9/2024-36 zo dňa 25.04.2024 súd dočasne v rámci uloženia výchovného opatrenia odňal maloleté deti Goralové z osobnej starostlivosti matky a obom maloletým deťom nariadil pobyt v Centre pre deti a rodiny H., D. XXX, XXX XX H., na obdobie 6 mesiacov. S prihliadnutím na zákonom obmedzenú dobu výchovného opatrenia, výchovné opatrenie stratilo svoju účinnosť ku dňu 26.08.2024. Obe maloleté deti boli na základe rozhodnutia Okresného súdu Žiar nad Hronom umiestnené do Centra pre deti a rodiny Hriňová, D. XXX dňa 29.02.2024. Zo správy Centra pre deti a rodiny Hriňová, D. XXX zo dňa 12.07.2024 vyplynula pre súd okolnosť, že centrum zabezpečuje riadnym spôsobom všetky potreby oboch maloletých detí, o ktoré v konaní ide. Čo sa týka maloletej C., táto navštevuje 6. ročník, variant B na Spojenej škole internátnej v D.. V škole sa jej páči, na vyučovací proces sa teší. Podľa hodnotenia školy, i keď vykazuje drobné nedostatky vo forme pomalého učenia, resp. slabšej aktivity, vyučovací proces jednoznačne prispieva k zvýšeniu šancí na uplatnenie sa na trhu práce po dosiahnutí plnoletosti u maloletého dieťaťa. Centrum hodnotilo správanie v skupine skôr ako introvertné, pričom voľný čas maloletá trávi väčšinou so svojimi súrodencami. Čo sa týka maloletej B., táto navštevuje 7. ročník Spojenej školy internátnej v Kremnici, v správaní nevykazuje žiadne problémy. Školské výsledky sa pohybujú v rozmedzí priemeru. Väčšinu voľného času trávi so svojimi súrodencami umiestnenými v tom istom centre, maloletá B. sa venuje i mimoškolskej záujmovej činnosti, baví ju maľovanie a kreslenie. Obe maloleté deti podľa vyjadrenia samotného centra majú zabezpečenú zdravotnú starostlivosť. Z aktualizovanej správy Centra pre deti a rodiny Hriňová zo dňa 15.08.2024 vyplynula pre súd okolnosť, že mal. B. ukončila 7. ročník, variant A na Spojenej škole internátnej, jej správanie počas vyučovacieho procesu, ale aj počas prázdnin je bez problémov. Väčšinu voľného času trávi so svojou sestrou C.. Kontakt s ostatnými deťmi v komunite nevyhľadáva. V komunikácii s pracovníkmi centra, resp. vyučujúcimi je bezproblémová. Maloletá nevykazuje žiadne známky nervozity, resp. asociálneho správania. Maloletá C. ukončila 6. ročník, variant B na Spojenej škole internátnej v D.. Jej správanie centrum hodnotí ako kľudné a tiché. Väčšinu voľného času trávi so svojou sestrou B.. Má vytvorené kladné vzťahy k vyučujúcim, resp. vychovávateľom. Vykazuje záujem o mimoškolské aktivity vo forme maľovania, resp. kreslenia. Čo sa týka seba obslužných činností, po usmernení zo strany personálu centra, tieto usmernenia rešpektuje a spolupracuje.

4. Z oboch správ centra vyplynula pre súd okolnosť, že matka maloletých detí tieto kontaktuje výsostne telefonicky 1 až 2.krát do týždňa. Osobné návštevy nepreferuje.

5. Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená, alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave, alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

6. Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou.

7. Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti súd vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na citové väzby maloletého dieťaťa k súrodencom a na ich zachovanie.

8. Nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi je krajným riešením, pričom pre nariadenie ústavnej výchovy nad maloletými deťmi zákonodarca stanovuje splnenie predchádzajúcich legislatívne upravených podmienok. Prvoradým dôvodom takéhoto kroku súdu je však vážne ohrozenie výchovy u maloletého dieťaťa.

9. V súdnej veci súd konštatuje, že už v minulosti od roku 2013 boli u maloletých detí, o ktoré v konaní ide, využívané inštitúty nariadenia výchovného opatrenia, spočiatku vo forme nariadenia dohľadu nad maloletými deťmi, následne vo forme nariadenia pobytu v Centre pre deti a rodiny H., D. XXX. Dôvodom využitia inštitútu výchovného opatrenia u oboch maloletých detí bolo podstatné ohrozenie výchovnej funkcie zo strany matky maloletých detí po tom, čo otec maloletých detí umrel.

10. Čo sa týka osoby matky, táto je aktuálne dlhodobo „na pohybe“. Nemá trvalý pobyt, podľa zistení Úradu práce, soc. vecí a rodiny aktuálne prebýva so svojim novým druhom „pod stanom“. Nemá žiaden príjem, ktorý by mohol byť použitý na zabezpečenie čo i len základných potrieb oboch maloletých detí. I keď zákonodarca obmedzuje podmienku využitia inštitútu ústavnej starostlivosti u maloletého dieťaťa ustanovením § 54 ods. 2 posledná veta, súd v tomto prípade konštatuje, že u matky maloletých detí nie je možné konštatovať nedostatočnosť materiálnych pomerov pre výchovu maloletého dieťaťa, ale preukázateľne je nutné konštatovať, že matka maloletých detí nie je schopná poskytnúť v tomto smere žiadnu starostlivosť o výchovu maloletých detí, nakoľko v podstate žije na ulici. Ponechanie oboch maloletých detí v osobnej starostlivosti matky maloletých detí by i z tohto pohľadu teda viedlo k vážnemu ohrozeniu nielen výchovy maloletých detí do budúcnosti, ale aj ich života.

11. Zo správ centra vyplynula pre súd okolnosť, že maloleté deti sú v tomto zariadení umiestnené počas obdobia minimálne 6 mesiacov. Aby neboli sprehrané citové väzby medzi súrodencami, obe maloleté deti sú umiestnené v centre spoločne. Zo správ centra vyplynula pre súd okolnosť, že obe maloleté deti si zvykli na pobyt v tomto zariadení, majú vytvorené pozitívne vzťahy ako k vyučujúcim v školskom procese, tak i k vychovávateľom mimoškolského procesu. Centrum zabezpečuje výchovu maloletých detí po stránke získavania návykov, a to či už pravidelnej návštevy školy, o čom svedčí riadne ukončenie 6., resp. 7. ročníka školy, ale i v súvislosti s mimoškolskými aktivitami, resp. seba obslužnými aktivitami. Centrum konštatuje, že pobyt v tomto zariadení a obe maloleté deti žiadnym spôsobom nefrustruje, tieto nevykazujú žiadne negatívne emócie, ktoré by boli smerované či už voči svojmu okoliu rovesníkov alebo voči vychovávateľom, resp. vyučujúcim. Centrum navyše zabezpečuje riadnu školskú dochádzku, riadne ukončenie internátnej školy, čo jednoznačne prispieva k získaniu vzdelania u oboch maloletých detí a tým i eventuálneho lepšieho uplatnenia na trhu práce pro futuro. Súd v ďalšom konštatuje, že v prípade ponechania oboch maloletých detí v osobnej starostlivosti matky by bola v tomto smere ohrozená ich výchova, nakoľko je jednoznačne preukázané, že matka by nevedela zabezpečiť účasť maloletých detí ani na vyučovacom procese. Maloleté deti umiestnené v centre pod dohľadom odborných pracovníkov získavajú však i mimoškolské návyky, venujú sa mimoškolskej záujmovej činnosti, ktorá tieto baví a v neposlednej miere získavajú seba obslužné návyky. Vzhľadom na takto zistený skutkový stav súd konštatuje, že ďalšie zotrvanie v tomto zariadení je výsostne v prospech oboch maloletých detí.

12. Podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

13. S prihliadnutím na okolnosť, že matka maloletých detí, ktorá je osobou povinnou výživou oboch maloletých detí, nedosahuje žiaden príjem. Súd rešpektujúc ustanovenie § 81 ods. 1 Zákona o rodine, rozhodol o určení výšky vyživovacej povinnosti v sume 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené dieťa.

14. Súd v rámci dokazovania zisťoval eventuálne osoby fyzického charakteru z rodinného prostredia maloletých detí, ktoré by boli eventuálne schopné zabezpečiť náhradnú osobnú starostlivosť, resp. pestúnsku starostlivosť u oboch maloletých detí. Súd konštatuje, že ani z rodinného prostredia oboch maloletých detí, ani zo strany ďalších fyzických osôb, nebol prejavovaný takýto záujem, čo bolo ďalším dôvodom pre vyhovieť návrhu na nariadenie ústavnej starostlivosti.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje. Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Proti dohode rodičov vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, ktorú súd rozsudkom schválil, nie sú rodičia oprávnení podať voči výroku, ktorým bola dohoda schválená, odvolanie.

Toto právo nemajú účastníci konania, ktorí sa vzdali práva podať odvolanie.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov, ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie. Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený (§ 38 Exekučného poriadku) a ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (§ 29 Exekučného poriadku).

Podľa štvrtej časti CMP sa postupuje pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému. Podľa štvrtej časti CMP sa postupuje aj pri výkone rozhodnutia o návrat maloletého do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní. Podľa štvrtej časti CMP sa postupuje aj vtedy, ak z osobitného predpisu alebo z medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, vyplýva vykonateľnosť dohody alebo verejnej listiny, ktorou bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému.